

Upozornění pro pracující s drůbeží a ostatní, kteří se dostali do styku s živým ptactvem, a jejich peřím, trusem nebo dalšími vedlejšími produkty, jako jsou manipulanti s živým ptactvem, drůbežáři, sběrači mrtvé drůbeže, určité továrny na zpracování drůbeže a pracovníci v líně a též veterináři, dopravci a údržbáři, kteří se mohli dostat do kontaktu.

Tato brožura byla vytvořena Pracovním kolektivem řízeným Výkonnou mocí pro zdraví a bezpečnost v Severním Irsku (Health and Safety Executive for Northern Ireland). Jejich cílem je poskytnout informace o ptačí chřipce a jak snížit zdravotní rizika lidí pracujících s drůbeží, která není podezřelá z infekce ptačí chřipkou.

This booklet is about bird flu. If you need the information in a different format or language, please contact HSENI or, alternatively, download it from HSENI's website www.hseni.gov.uk

Česky (Czech)	Tento leták je o ptačí chřipce. Pokud potřebujete informace v jiném formátu nebo jazyce, kontaktujte, prosím, HSENI nebo si dokument stáhněte z HSENI web stránky: www.hseni.gov.uk
Latviski (Latvian)	Šis buklets ir veltīts jautājumu izskaidrošanai par putnu gripu. Ja Jums ir nepieciešama informācija citās valodās vai arī citā formātā, lūdzam sazināties ar HSENI (Ziemeļīrijas Veselības un drošības Pārvaldi) Informācija ir pieejama arī HSENI interneta mājas lapā www.hseni.gov.uk
Lietuviškai (Lithuanian)	Šis bukletas yra apie paukščių gripą. Jeigu jums reikia informacijos, pateiktos kitame formate ar kita kalba, prašome kreiptis į Šiaurės Airijos Sveikatos Apsaugos Vykdomąjį (HSENI) arba alternatyviai aplankykite HSENI svetainę www.hseni.gov.uk
Polski (Polish)	Niniejsza broszura zawiera informacje na temat ptasiej grypy. Jeżeli potrzebujesz informacji w innym formacie lub języku, prosimy o kontakt z HSENI lub pobranie informacji ze strony internetowej HSENI www.hseni.gov.uk
Português (Portuguese)	Este livrete é sobre a febre das aves. Se necessitar da informação num formato ou língua diferentes, contacte por favor, o HSENI ou, alternativamente, faça o seu download através do website do HSENI - www.hseni.gov.uk
Romana (Romanian)	Acest indrumar contine informatii despre gripa aviara. Daca aveti nevoie de aceste informatii intr-un alt format sau alta limba, va rugam sa contactati HSENI, sau puteti sa-l descarcati de pe website-ul www.hseni.gov.uk
Slovensky (Slovak)	Tento leták je o vtácej chřipke. Ak potrebujete informácie v inom formáte alebo jazyku, prosím kontaktujte HSENI alebo alternatívne si stiahnite leták zo stránky HSENI na www.hseni.gov.uk
Tetum (Tetum)	Iha suratan ida kona ba gripe manu nia. Se hakarak informasaun ida ne'e ba formato oh lian sira seluk, halo favor telefone ba HSENI oh selai download husi website www.hseni.gov.uk

ÚVOD

Tyto směrnice oslovují skupiny pracovníků v drůbežím průmyslu, jak je definováno Agenturou pro ochranu zdraví (Health Protection Agency), kteří mají možné riziko ptačí chřipky (Dodatek A).

Od roku 2003 druh H5N1 ptačí chřipky propukl ve velké míře u drůbeže v Jihovýchodní Asii. Hlavně země jako Čína, Thajsko, Kamodža, Indonésie a Vietnam byly zasaženy. V nedávné době některé divoké ptactvo a domácí hejna v Evropě uhynula díky H5N1 infekci. Aktuálních seznam zemí je k dispozici na <http://www.oie.int> <<http://www.oie.int>>

Co je to ptačí chřipka?

Ptačí chřipka je infekční onemocnění ptactva, které je způsobeno několika druhy chřipkového viru, z nichž některá mohou způsobit mnohem vážnější onemocnění drůbeže. Onemocnění je mnohem závažnější u kuřat a krůt než u vodního ptactva. Někdy velké exploze vysoce infekčního onemocnění se mohou vyskytnout u drůbeže a mohou vést k velkým úhynům ptáků.

Jak to postihuje drůbež?

Příznaky a vážnost onemocnění závisí na typu viru a na druhu infikovaného ptáka. Ptáci nakaženi ptačí chřipkou mohou zemřít okamžitě a nebo ukázat celou řadu klinických příznaků dýchacího ústrojí, nateklou hlavu, skleslost, pokles v produkci vajec a ztrátu chuti k jídlu. Někteří ptáci, hlavně vodní ptactvo, mohou být nakaženi aniž by ukazovaly některé z příznaků onemocnění. Nakažení ptáci přenášejí chřipkový vir ve slinách, nosních tekutinách a trusu a roztírají ho do peří.

Mohou viry ptačí chřipky způsobit infekci u lidí?

Doposud nákazy lidí ptačí chřipkou jsou velmi vzácné. Dokonce i po kontaktu s infikovaným ptákem, živým nebo mrtvým, riziko nákazy je velmi nízké. Příznaky a vážnost onemocnění závisí na typu ptačí chřipky. Několik druhů může způsobit jenom lehké onemocnění, obvykle zánět očních spojivek, avšak lidé, kteří byli nakaženi typem H5N1 mohou onemocnět velmi vážně a polovina případů lidského onemocnění potvrzených laboratoří zemřela. (podívejte se na odkaz Světové zdravotní organizace na nejnovější informace) - the World Health Organisation (WHO) <http://www.who.int/csr/disease/avian_influenza/en/>. Obecné informace jsou k dispozici na <http://www.dhsspsni.gov.uk/avianflu-faqs.pdf> <<http://www.dhsspsni.gov.uk/avianflu-faqs.pdf>>

Jak se onemocnění šíří z ptáků na lidi?

Onemocnění je hlavně spojováno s blízkým kontaktem s živým infikovaným ptactvem nebo jejich trusem, následnou porážkou, šubáním peří, porcováním nebo přípravou nakaženého zvířete k pokrmu. Zdá se, že infekce se šíří přímo od nakažených ptáků, jejich peří nebo trusu na lidi. Nepřímé šíření díky kontaminovaným rukám a nebo povrchům se také může vyskytnout.

Může osoba, která je nakažena ptačí chřipkou nakazit jinou osobu?

Je zde jen malý počet zdokumentovaných případů, ve kterých byl dokázán přenos viru H5N1 z osoby na osobu, ale do dneška zde nejsou žádné důkazy, že by se specifická ptačí chřipka adaptovala k lehkému přenosu u lidí.

http://www.hpa.org.uk/infections/topics_az/influenza/avian/avianflufaqa.htm
http://www.who.int/csr/disease/avian_influenza/avian

Jaké jsou příznaky?

Lidé nakaženi ptačí chřipkou způsobenou typem H5N1 dostanou horečku (38°C a více), která je následována chřipkovými příznaky jako jsou kašel, rýma, bolest v krku, bolest svalů a problémy s dýcháním. Průjem se může objevit v začátcích onemocnění, ale může také začít až týden před chřipkovými příznaky. Lidé také mohou mít bolesti břicha, zvracení nebo bolest hlavy. Příznaky se postupně zhoršují, a po pár dnech je nutná hospitalizace.

Proč je tak důležité ochránit lidi před infekcí H5N1?

Případy nakažení lidí virem H5N1 jsou velmi vzácné. Avšak pokud se už někdo nakazí, může velmi vážně onemocnět a dokonce zemřít. Chřipkové viry se velmi rychle mění, takže vir se může změnit tak, že se může šířit z osoby na osobu velmi jednoduše. Může se také změnit jestliže osoba, která chytí ptačí chřipku a už je také nakažena normální chřipkou. V tomto případě tyto dva viry se mohou smíchat a změnit v "nový" vir, který se šíří mezi lidmi mnohem jednodušeji. A v takovémto případě by mohla propuknout celosvětová epidemie.

Existuje vakcína pro lidi proti ptačí chřipce?

Ne, v současné době není k dispozici žádná vakcína k prevenci ptačí chřipky u lidí.

Může pravidelné očkování proti normální chřipce ochránit lidi před ptačí chřipkou?

Ne. Očkování proti obyčejné chřipce neochrání před ptačí chřipkou. Avšak očkování bude doporučováno pro ty, kteří musí jednat s propukem ptačí chřipky u drůbeže. Tímto se vir normální chřipky nezkombinuje s virem ptačí chřipky a nevytvoří se tak nový vir, který se může přenášet z člověka na člověka a způsobit vážné onemocnění.

Jak se vir přenáší z ptactva na člověka?

V Jihovýchodní Asii je to možné díky oškubání nebo přípravě nemocných ptáků, kontaktem s kachnami a možná i díky konzumaci nedovařené infikované drůbeže

Toto jsou tři možné způsoby nákazy:

- Vdechnutí nakažených kapiček (kapénková infekce) nebo prachu, který obsahuje infekci
- Konzumace nebo spolknutí nakaženého materiálu
- Kontakt mezi infikovaným materiálem a ochrannou vrstvou na očích, v nose nebo ústech

Jak může být zdraví pracovníků ochráněno?

Krok 1: Zdraví ptáci jsou přednost

Ochrana ptáků:

Držte se měřítek na ochranu ptactva před infekcí. Seznam schválených dezinfekčních prostředků je k dispozici na stránce DARDu

-<http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza/dard-approved-disinfectants.htm>

- Nechte si zásobu nezbytných dezinfekčních a čisticích prostředků;
- Používejte nožní koupele (vyměňte dezinfekci v lázni jakmile je to nutné);
- Ptáci by měli být zakoupeni pouze od renomovaných a bezpečných zdrojů;
- Jenom povolání pracovníci by měli mít povolený přístup k ptactvu;
- Údržbáři musejí dodržovat přísná bezpečnostní měřítka bioochrany a měli by mít s sebou pouze to nejnnutnější nářadí a vybavení;
- Všechno nářadí a vybavení přinesené na místo musí být důkladně vydezinfikováno;
- Nikdy nepoužívejte vodu z řeky, jezera a nebo mělké studny k mytí a čištění nebo k pytlí pro ptáky.

Více ochranných měřítek je k dispozici na stránce DARDu -

<http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza/preparing-for-avian-influenza/welfare-and-biosecurity.htm>

Krok 2: Buďte ostražití

- Všimněte si zdravotního stavu drůbeže a kontaktujte vedoucího/zaměstnavatele/veterináře v případě znepokojení

Krok 3: Ochrana zdraví

Pracovní prostředí:

- Práce v drůbežárně zvyšuje riziko určitých onemocnění plic nebo infekcí;
- Vyhněte se zbytečným návštěvám slepičáren;
- Pokud je to možné, vyhněte se pracovním aktivitám, které způsobují víření prachu v drůbežárnách;
- Ochrňte své zdraví tím, že omezíte možnost kontaktu s drůbeží, jejich trusem, peřím atd. a nedotýkejte se povrchů, které by mohly být infikovány;
- Noste patřičné ochranné oblečení a masku při vstupu do drůbežárny a při práci s živým ptactvem, jejich peřím, hnojem a vedlejšími produkty (čtěte níže).

Lidé:

- Umývejte si ruce (i paže v případě nutnosti) před jídlem, pitím, kouřením, použitím telefonu, požíváním tablet, nanášením kosmetiky a nandáváním kontaktních čoček (podívejte se na Dodatek C);
- Zalepte si vodotěsnou lepenkou všechna nová i stará zranění před začátkem pracovního procesu;
- Nedotýkejte se rukami ani rukavicemi vašeho obličeje a očí;
- Umývejte si ruce po každém kontaktu s povrchem, který by mohl být infikován;
- Používejte správné osobní ochranné pomůcky (PPE - personal protective equipment). To je:

- > Kombinézy na jedno použití a nebo overaly polyesterovo-bavlněné (které musí být patřičně znehodnoceny nebo očištěny po použití);
- > Nitrilové nebo vinylové rukavice na jedno použití nebo gumové rukavice nelatexové, které mohou být jednoduše vydezinfikovány;
- > Holínky nebo galoše;
- > Maska (druh PP3) by měla být nošena tam, kde je riziko kontaktu s živým ptactvem, jejich peří, trusu nebo vedlejších produktů nebo kontaminovaného prachu;
- > Oční maska typ EN 166, třída 3, 4, 5, by se měla používat jako dodatek k nosní masce tam, kde je riziko kontaktu s tělesnými tekutinami nebo krví.

- Ujistěte se, že vaše osobní ochranné pomůcky (PPE) jsou svlečeny ve správném pořadí - více dodatek B;
- Pracovníci s drůbeží, stejně jako dodavatelé, návštěvníci nebo členové rodiny, kteří chtějí vstoupit do drůbežárny, se nesmí zapomenout ochránit;
- Naplánujte si váš pracovní den tak, že se vydezinfikujete před odchodem na přestávku;
- Pokud je to možné, běžte na přestávku mimo vaše pracoviště a nejprve si sundejte ochranné pomůcky (PPE);
- Vaše ochranné pomůcky by se neměly nosit mimo vaše pracoviště;
- Zanechte vaše ochranné pomůcky v bedně s víkem v místě vyhraněném pro bio-ochranu;
- Nikdy nejezte, nepijte nebo nekuřte v drůbežárně;
- Noste tento leták s sebou a ukažte ho každému, kdo má přístup k drůbeží.

Co s stane, pokud se drůbež ve vaší drůbežárně nakazí ptačí chřipkou?

V případě, že se vaše drůbež nakazí ptačí chřipkou, úřední osoby z Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova zavedou přísné kontroly na vašem pracovišti. Odkaz na Ministerstvo zdraví, kde najdete užitečné informace o zdraví a bezpečí v případě propuku infekce je: <http://www.dhsspsni.gov.uk/index/phealth/avianflu>

Jaké jsou mé legální povinnosti coby zaměstnavatel nebo zaměstnanec?

Zaměstnavatel má povinnosti dle pravidel pro zdraví a bezpečnosti na pracovišti (The Health and Safety at Work Order) a dle pravidlech o práci s látkami nebezpečných pro zdraví (Control of Substances Hazardous to Health Regulations - COSHH). Pro více informací o rizicích spojených s biologickými látkami na pracovišti najdete na: <http://www.hse.gov.uk/biosafety/information.htm>

Zaměstnanec má povinnosti v pracovní době a to pečovat o zdraví a bezpečnost svou a druhých, se kterými může přijít do kontaktu v práci.

NÁSLEDUJÍCÍ SKUPINY JSOU TY, KTERÉ BY MOHLY BÝT V RIZIKU NÁKAZY PTAČÍ CHŘIPKOU

- 1** Pracovníci zaměstnaní a nebo pravidelně navštěvující drůbežárny, kteří spadají do jedné a nebo více z následujících kategorií:
 - a mají přístup do chovu drůbeže nebo produkce vajec;
 - b ti, kteří provádí třídění vajec ve třídírně, která je součástí výroby;
 - c ti, kteří chytají nebo vybírají k zabití drůbež v místě, které je součástí líhně nebo výroby;
 - d ti, kteří provádí konečné čištění kurníků po vystěhování drůbeže.

- 2** Pracovníci, kteří sbírají a odstraňují mrvu nebo smetí z místa, které je součástí chovné stanice nebo produkce vajec v drůbežárně.

- 3** Pracovníci v jednotce na zpracování drůbeže kteří:
 - a chytají a dotýkají se živých ptáků;
 - b zabíjejí a kuchají ptáky;
 - c čistí a desinfikují místa nebo náčiní kontaminované drůbežím trusem.²

Následující pracovníci, kteří nejsou ve skupině vyššího rizika vystavení viru ptačí chřipky:

- Pracovníci, kteří pracují na farmách a v okolí farem, kteří jsou zaregistrováni jako drůbežáři, ale kteří nemají přístup do míst vyhraněných pro péči o drůbež a nebo do třídírny vajec;
- Pracovníci, kteří doručují materiál do drůbežárny;
- Pracovníci, kteří sbírají nebo doručují vejce nebo drůbež (živou nebo mrtvou) z areálu drůbežárny (pokud nevykonávají práci zahrnutou v části 1(c));
- Pracovníci v drůbežárně, kteří pracují s kusy drůbeže, ale nepodílejí se na zabíjení nebo kuchání drůbeže (pokud nevykonávají práci zahrnutou v části (3) výše)

¹ výtazek od Agentury o ochraně zdraví

² Toto zahrnuje pracovníky nebo udržovatele, kteří mohou provádět práce na výrobním pásu nebo dopravce, kteří mohou čistit vozidla znečištěna od trusu

Důležité vybavení

- 1 Kartáč / škrabka na boty pro čištění špíny z bot
- 2 Kartáč použitý s nožní lázní
- 3 Dezinfekce
- 4 Vhodná nádoba na namáčení rukou v rukavicích během sundávání ochranných pomůcek
- 5 Lázeň pro nohy
- 6 Utěrky na jedno použití
- 7 Plastický sáček na odhození ochranných pomůcek na jedno použití nebo znečištěných utěrek
- 8 Drát na zavázání plastových pytlů

Vhodné ochranné pomůcky

- 1 Kombinéza
- 2 Respirátor
- 3 Brýle
- 4 Rukavice
- 5 Holínky

OBLÉKÁNÍ OCHRANNÝCH POMŮCEK

- 1** Oblečte si kombinézu
- 2** Nazujte si boty a ujistěte se, že nohavice kombinézy jsou venku z bot
- 3** Nasaďte si masku na obličej
- 4** Nasaďte si brýle
- 5** Nasaďte si kapuci od kombinézy
- 6** Nasaďte si rukavice a ujistěte se, že rukávy od kombinézy jsou navlečeny přes rukavice
- 7** Toto jsou všechny ochranné pomůcky

1

2

3

4

6

7

8

9

11

12

13

14

16

17

18

19

SUNDAVÁNÍ OCHRANNÝCH POMŮCEK

5

10

15

20

21

- 1 Odstraňte kartáčem nebo šrabkou velké nečistoty z boty
- 2 Ponořte rukavice do dezinfekce
- 3 Umyjte / oškrábejte boty a podrážky v dezinfekci
- 4 Ponořte rukavice do dezinfekce
- 5 Sundejte si kapucu
- 6 Otřete vnějšek brýlí a veškeré zjevné znečištění na ochranných pomůčkách utěrkou na jedno použití
- 7 Vložte utěrku do plastického pytle
- 8 Ponořte rukavice do dezinfekce
- 9 Svlékněte si kombinézu a to tak že ji "sloupnete" nebo srolujete jemně od kapuce až k nohavicím (Obraťte rukávy a nohavice od kombinézy na ruby během procesu) a současně si vyzujte boty
- 10 Nazujte si vycházkové boty
- 11 Umístěte kombinézu do plastického pytle
- 12 Ponořte rukavice do dezinfekce
- 13 Sundejte si brýle za přední část
- 14 Umyjte brýle v dezinfekci
- 15 Ponořte rukavice do dezinfekce
- 16 Odstraňte respirátor tak, že se nahnete dopředu a shodíte masku na zem
- 17 Umístěte masku do plastického pytle
- 18 Sundejte si rukavice tak, že je srolujete a převrátíte na ruby od manžet
- 19 Dejte rukavice do plastického pytle
- 20 Zavřete plastický pytel a vyhoďte ho jako domácí odpad
- 21 Umyjte si ruce

Poznámka - Polyesterovo-bavlněné kombinézy, pokud byly použity, musí být prány odděleně a mělo by se s nima manipulovat co nejméně

Při umývání rukou:

- Použijte mýdlo a teplou tekoucí vodu;
- Umyjte důkladně jejich povrch včetně zápěstí, dlaní, hřbetů rukou, mezi prsty a za nehtami;
- Třete ruce jednu o druhou po dobu 20 vteřin;
- Spláchněte všechno mýdlo;
- Osušte si ruce papírovým ručníkem, froté ručníkem nebo sušákem.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Zdroje informací

Health and Safety Executive for Northern Ireland (HSENI)- (Výkonná moc pro zdraví a bezpečnost v Severním Irsku), 83 Ladas Drive, Belfast BT6 9FR.

Tel: (028) 9024 3249. Info linka: 0800 0320 121 nebo

Employment Medical Advisory Service (EMAS), Avenue House, Rosemary Street, Belfast BT1 1QE. Tel: (028) 9040 8004. E-mail: emasmail@detini.gov.uk

Health and Safety Executive (HSE) - (Výkonná moc pro zdraví a bezpečnost), Rose Court, 2 Southwark Bridge, London, SE1 9HS Tel: (020) 7556 2100

<http://www.hse.gov.uk/biosafety/diseases/avianflu.htm>

The Department of Health, Social Services and Public Safety (Ministerstvo zdraví, sociálních služeb a bezpečnosti obyvatelstva), Castle Buildings, Stormont, Belfast BT4 3SJ. Tel: (028) 9052 0500

<http://www.dhsspsni.gov.uk/avianflu>

Veterinary Service (Veterinární služby), Department of Agriculture and Rural Development for Northern Ireland (DARDNI) - (Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova v Severním Irsku), Dundonald House, Upper Newtownards Road, Belfast BT4 3SB Tel: (028) 9052 4580

<http://www.dardni.gov.uk/index/animal-health/animal-disease-control-and-prevention/avian-influenza.htm>

Health Protection Agency (Agentura pro ochranu zdraví), Centre for Infections (Centrum pro infekce), 61 Colindale Avenue, London NW9 5EQ.

Tel: (020) 8200 4400

http://www.hpa.org.uk/infections/topics_az/influenza/avian/default.htm

Užitečné stránky

www.hseni.gov.uk

www.hse.gov.uk

www.dhsspsni.gov.uk

www.dardni.gov.uk

www.hpa.org.uk

www.who.int

Tyto směrnice jsou podporovány následujícími organizacemi a vládními orgány:

The Health and Safety Executive for Northern Ireland
(Výkonná moc pro zdraví a bezpečnost v Severním Irsku)
The Department of Agriculture and Rural Development
(Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova v Severním Irsku)
The Department of Health, Social Services and Public Safety
(Ministerstvo zdraví, sociálních služeb a bezpečnost obyvatelstva)
The Communicable Disease Surveillance Centre (NI)
(Centrum pro nakažlivé nemoci (Severní Irsko))
The Ulster Farmers' Union
(Unie Ulsterských farmářů)
The Poultry Association of Northern Ireland
(Asociace drůbežářů Severní Irsko)
The Northern Ireland Poultry Federation
(Federace drůbeže Severního Irska)
The Northern Ireland Rendering Association
(Asociace porcovačů masa Severního Irska)

Materiál byl konzultován s výše uvedenými a také s South Tyrone Empowerment programem. Severoirská asociace pro obchod s obilninami (Northern Ireland Grain Trade Association) se také podílela na této brožuře.

Další ponaučení je k dispozici na:

Health and Safety Executive for Northern Ireland
83 Ladas Drive
Belfast
BT6 9FR

Tel: (028) 9024 3249
Fax: (028) 9023 5383
Info linka: 0800 0320 121
Textphone: (028) 9054 6896
Website: www.hseni.gov.uk
E-mail: hseni@detini.gov.uk

Verze s větším textem je k dispozici na vyžádání od HSENI